

Załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji
i Nauki z dnia 22 lipca 2021 r. (poz. 1548)

KARTA KWALIFIKACYJNA UCZESTNIKA WYPOCZYNKU

I. INFORMACJE DOTYCZĄCE WYPOCZYNKU

1. Forma wypoczynku¹⁾

- ☐ kolonia
☒ zimowisko
☐ obóz
☐ biwak
☐ półkolonia
☐ inna forma wypoczynku

(proszę podać formę)

2. Termin wypoczynku **27.01.2025 – 02.02.2025**

3. Adres wypoczynku, miejsce lokalizacji wypoczynku

Dom Wypoczynkowy „Pod Taborem” 34-441 Niedzica, os. Pod Taborem 2

.....
.....

Trasa wypoczynku o charakterze wędrownym²⁾

.....
.....

Nazwa kraju w przypadku wypoczynku organizowanego za granicą

Jędrzejów, 29.11.2024r.

(miejscowość, data)

.....
(podpis organizatora wypoczynku)

II. INFORMACJE DOTYCZĄCE UCZESTNIKA WYPOCZYNKU

1. Imię (imiona) i nazwisko

.....

2. Imiona i nazwiska rodziców

.....
.....

3. Rok urodzenia

4. Numer PESEL uczestnika wypoczynku

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. Adres zamieszkania

6. Adres zamieszkania lub pobytu rodziców³⁾

.....
.....

7. Numer telefonu rodziców lub numer telefonu osoby wskazanej przez pełnoletniego uczestnika wypoczynku, w czasie trwania wypoczynku

8. Informacja o specjalnych potrzebach edukacyjnych uczestnika wypoczynku, w szczególności o potrzebach wynikających z niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym

9. Istotne dane o stanie zdrowia uczestnika wypoczynku, **rozwoju psychofizycznym** (np. relacje z rówieśnikami, sytuacja wychowacza, itp.) i stosowanej diecie (np. na co uczestnik jest uczulony, jak znosi jazdę samochodem, czy przyjmuje stałe leki i w jakich dawkach, czy nosi aparat ortodontyczny lub okulary)

oraz o szczepieniach ochronnych (wraz z podaniem roku lub przedstawienie książeczki zdrowia z aktualnym wpisem szczepień):

tęzec

błonica

inne

.....
(data)

.....
(podpis rodziców/pełnoletniego uczestnika wypoczynku)

III. DECYZJA ORGANIZATORA WYPOCZYNKU O ZAKWALIFIKOWANIU UCZESTNIKA WYPOCZYNKU DO UDZIAŁU W WYPOCZYNKU

Postanawia się¹⁾:

- ☐ zakwalifikować i skierować uczestnika na wypoczynek
☐ odmówić skierowania uczestnika na wypoczynek ze względu

.....
(data)

.....
(podpis organizatora wypoczynku)

IV. POTWIERDZENIE PRZEZ KIEROWNIKA WYPOCZYNKU POBYTU UCZESTNIKA WYPOCZYNKU W MIEJSCU WYPOCZYNKU

Uczestnik przebywał
(adres miejsca wypoczynku)

od dnia (dzień, miesiąc, rok) do dnia (dzień, miesiąc, rok)

.....
(data)

.....
(podpis kierownika wypoczynku)

V. INFORMACJA KIEROWNIKA WYPOCZYNKU O STANIE ZDROWIA UCZESTNIKA WYPOCZYNKU W CZASIE TRWANIA WYPOCZYNKU ORAZ O CHOROBAH PRZEBYTYCH W JEGO TRAKCIE

.....
.....
.....
.....

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis kierownika wypoczynku)

VI. INFORMACJA I SPOSTRZEŻENIA WYCHOWAWCY WYPOCZYNKU DOTYCZĄCE POBYTU UCZESTNIKA WYPOCZYNKU

.....
.....
.....
.....
.....

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis wychowawcy wypoczynku)

¹⁾ Właściwie zaznaczyć znakiem „X”.

²⁾ W przypadku wypoczynku o charakterze wędrownym.

³⁾ W przypadku uczestnika niepełnoletniego.

#harcerskieleto

PESEL uczestnika

Nr członkowski
(Tipi ZHP)

Załącznik do karty kwalifikacyjnej niepełnoletniego uczestnika wypoczynku

I. Informacje dotyczące uczestnika formy HALiZ/wypoczynku

Imię i nazwisko dziecka

II. Zobowiązania, zezwolenia i oświadczenia

- Zobowiązuję się do uiszczenia kosztów pobytu dziecka w wysokości* _____ zł, słownie: _____.
- Oświadczam, że zapoznałam(-em) się i akceptuję warunki uczestnictwa w **Zimowisku „Zaklinacze śniegu”** mojego dziecka w terminie **27.01.2025r. - 02.02.2025r.** w **Niedzicy**.
- Oświadczam, że podałam(-em) wszystkie znane mi informacje o dziecku, które mogą pomóc w zapewnieniu właściwej opieki w czasie pobytu dziecka na formie HALiZ/ wypoczynku.
- Przyjmuję na siebie odpowiedzialność za skutki znanych mi, a nie ujawnionych chorób dziecka.
- Przyjmuję do wiadomości, że dziecko, bez zgody i kontroli opieki medycznej, podczas pobytu nie może posiadać ani zażywać żadnych leków.
- Oświadczam, dziecko przyjmuje na stałe następujące leki: _____
w dawkach: _____
oraz, że jako rodzic/opiekun wyposażam dziecko w odpowiednie leki (w przypadku ich zażywania przez dziecko na stałe) w ilości niezbędnej do podania podczas trwania całej formy HALiZ/ wypoczynku i jednocześnie przekazuję je **Wychowawcy**.
- Wyrażam zgodę na przeglądy czystości głowy dziecka podczas wypoczynku.
- W razie zagrożenia zdrowia lub życia dziecka zgadzam się na jego leczenie szpitalne, zabiegi diagnostyczne, operacje na podstawie decyzji podjętych przez personel medyczny. Wyrażam zgodę na udzielanie kadrze wypoczynku wszelkich informacji o stanie zdrowia dziecka przez personel medyczny.

miejscowość, data	podpisy rodziców lub opiekuna prawnego

#harcerskieleto

PESEL uczestnika

Nr członkowski
(Tipi ZHP)

Załącznik do karty kwalifikacyjnej pełnoletniego uczestnika
wypoczynku

I. Informacje dotyczące uczestnika formy HALiZ/wypoczynku

Imię i nazwisko uczestnika

II. Zobowiązania, zezwolenia i oświadczenia

- Zobowiązuję się do uiszczenia kosztów mojego pobytu w wysokości* zł,
słownie:

- Oświadczam, że zapoznałam(-em) się i akceptuję warunki uczestnictwa
w **Zimowisku „Zaklinacze Śniegu”** w terminie **27.01.2025r. - 02.02.2025r.**
w **Niedzicy**.

--	--

miejscowość, data

podpis pełnoletniego uczestnika formy HALiZ/wypoczynku

Warunki uczestnictwa

Nazwa formy Harcerskiej Akcji Letniej i Zimowej	Zimowisko harcerskie „Zaklinacze Śniegu”		Typ formy Harcerskiej Akcji Letniej i Zimowej	Zimowisko
Dane organizatora	ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO CHORĄGIEW KIELECKA - HUFIEC JĘDRZEJÓW			
Adres formy Harcerskiej Akcji Letniej i Zimowej	Dom Wypoczynkowy „Pod Taborem” os. Pod Taborem 2, 34-441 Niedzica			
Czas trwania	27.01.2025r. - 02.02.2025r.			
Data i godzina wyjazdu	27.01.2025r. godz. 9:00	Miejsce wyjazdu	28-300Jędrzejów, parking przy Centrum Kultury Al. J. Piłsudskiego 3	
Data i godzina powrotu	02.02.2025r. ok. godz. 19:00	Miejsce powrotu	28-300Jędrzejów, parking przy Centrum Kultury Al. J. Piłsudskiego 3	
Kontakt do kierownika formy Harcerskiej Akcji Letniej i Zimowej	pwd Tomasz Dudziński, tel. +48 604 582 140 e-mail: tomasz.dudzinski@zhp.net.pl			
Kontakt z kadrą podczas formy	1.pwd Monika Dudzińska - tel. 600 696 086 2. 3.			
Uczestnicy są objęcie ubezpieczeniem NNW	Polisa NNW Związku Harcerstwa Polskiego Chorągwi Kieleckiej (nr obowiązującej polisy: 1094936233)			

Warunki socjalne podczas formy Harcerskiej Akcji Letniej i Zimowej

Zimowisko organizowane jest zgodnie z obowiązującymi przepisami sanitarnymi (Zimowisko zostanie przeprowadzone zgodnie Wytycznymi GIS, MZ i MEN dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży). Uczestnicy (harcerze i zuchy) będą zakwaterowani w pokojach 2,3 i 4 osobowych oraz w pokojach studio 2+2 i 2+4 - z pełnym węzłem sanitarnym, ze stałym dostępem do ciepłej i zimnej wody oraz TV. Na terenie Domu Wypoczynkowego będzie codziennie do dyspozycji świetlica z multimediami do realizacji zajęć programowych.

Koszt Zimowiska, terminarz wpłat

Całkowity koszt pobytu uczestnika w wypoczynku wynosi:

- a) dla harcerzy (zarejestrowanych w systemie Tipi oraz mających uregulowane bieżące składki członkowskie) - **1450 PLN**
- b) dla uczestników niezrzeszonych - **1550 PLN**

Po uzgodnieniu z Organizatorem, odpłatności można dokonywać w ratach:

I rata - do 31.12.2024r. - 700 PLN

II rata - do 20.01.2025r. - 850 PLN (harcerze - 750 PLN)

Wpłat można dokonywać wyłącznie na konto Hufca ZHP Jędrzejów, nr rachunku bankowego:

72 1240 4982 1111 0000 5545 2391, tytuł wpłaty: „**DSZ HAZ 2025 - (imię i nazwisko uczestnika)**
(ew. nr raty)”

Świadczenia, jakie w ramach odpłatności zapewnia organizator:

- zakwaterowanie w Domu Wypoczynkowym „Pod Taborem”
- wyżywienie zgodne z zasadami żywienia dzieci i młodzieży: śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja,
- opieka wykwalifikowanej kadry opiekuńczej;
- koszty przejazdu tam (na miejsce Zimowiska) i z powrotem,
- ubezpieczenie od NNW,
- program zgodny z Harcerskim Systemem Wychowawczym,
- wycieczkę na „Termy Bania” do Białki Tatrzańskiej
- piesze wycieczki po Niedzicy
- ognisko z kiełbaskami
- zdobywanie sprawności na całe życie
- niezapomniane przygody i wspomnienia

Wykaz niezbędnego wyposażenia uczestnika

OGÓLNE:

- Duży plecak turystyczny do zapakowania ekwipunku (w razie braku plecaka - może być walizka)
- Mały plecak - do pakowania rzeczy np. na wycieczkę. Powinien być to plecak usztywniany na oba ramiona, NIE na jedno ramię ani NIE torba.
- Pełne umundurowanie - w razie braku: Czarny T-shirt + T-shirt drużyny oraz ciemne spodnie.

- Dokumenty: legitymacja szkolna, INFORMACJA O PRZYJMOWANYCH LEKACH (wraz z dawkowaniem) dla kadry,

- Pieniądze - kieszonkowe na Zimowisko - na okazjonalny zakup np. dodatkowego picia na trasie czy czekolady. Nie za dużo.

- Telefon komórkowy * UWAGA! Jeśli dziecko posiada telefon komórkowy, to i tak przez większość czasu będzie on wyłączony - będą wyznaczone godziny, w których będzie możliwość kontaktu telefonicznego.

ODZIEŻ:

- Strój polowy - tj. komplet spodnie + bluza kamuflaż lub po prostu ubranie, którego nie będzie szkoda zniszczyć w ciemnych kolorach, przykrywające szczelnie całość kończyn. Uwaga! Lepsze od dżinsów będą dresy - są wygodniejsze.

- kurtka - powinna być na tyle szeroka, żeby zmieściło się pod nią kilka warstw odzieży, w tym polar. Musi mieć również kaptur. Warto zwrócić uwagę, żeby i kaptur, i rękawy w nadgarstkach miały elastyczne ściągacze.

- odpowiednią ilość bielizny (skarpetki typu „stópki” NIE są odpowiednie na Zimowisko), przyda się również kilka par grubszych skarpet. Najlepszym materiałem jest wełna/bawełna, zarówno jeśli chodzi o skarpety, jak i o bieliznę.

- polar lub ciepłą bluzę - Dlaczego polar, a nie sweter? Jest lżejszy, cieplejszy, nie chłonie tak wody i szybciej wysycha.

- T-shirty, lekkie koszulki,

- ciepła czapka, szalik, rękawiczki

- odzież do jazdy na nartach/sankach, zabaw na śniegu

- odzież do spania - najlepiej sprawdzi się ciepły dres.

- strój kąpielowy

OBUWIE:

- wygodne buty turystyczne za kostkę

- wygodne lekkie buty na zmianę, kapcie

- przybory do czyszczenia obuwia! Gąbka lub szczotka + pasta lub impregnat

PRZYPORY KUCHENNE:

kubek (najlepiej ze sztucznego tworzywa odpornego na stłuczenie lub metalowy

PRZYPORY NA ZAJĘCIA:

notatnik; długopisy - przynajmniej 2; śpiewnik; zegarek; kompas; gwizdek; latarka wraz z bateriami zapasowymi

PRZYPORY TOALETOWE

Mydło, szampon; szczoteczka i pasta do zębów; krem z filtrem; talk do stóp lub zasyпка dla niemowląt; grzebień, ręczniki - min.2, niezbędne środki sanitarne i kosmetyki, stale przyjmowane lekarstwa; obcinaczka lub pilnik do paznokci; krem/pomadka do ust; dezodorant;

INNE:

igła + nici; podręczna apteczka (plaster, bandaż itp.); zapasowe sznurowadła; proszek do prania, butelka wielorazowego użytku na wodę pitną

Posiłki

Liczba posiłków
w ciągu dnia

4 posiłki (śniadanie, obiad dwudaniowy, podwieczorek, kolacja)

Sposób przygotowania	Posiłki przygotowują kucharki, które posiadają odpowiednie kwalifikacje i badania lekarskie. Kuchnia utrzymywana jest w czystości i wyposażona w niezbędny sprzęt. Posiłki przygotowywane są w sposób prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami (Wyżywienie przygotowane zgodnie z normami, zasadami i wymaganiami żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży). Organizacja żywienia realizowana będzie w jadalni DW „Pod Taborem”.
Rodzaj posiłków	(śniadanie, obiad dwudaniowy, podwieczorek, kolacja) 1. Śniadania i kolacje - pieczywo mieszane (pszenne, żytnie lub mieszane). 2. Urozmaicone składniki - wędliny, sery, mięso, ryby, jajka itp. 3. Witaminy - owoce i warzywa. 4. Do picia - herbata, kakao, kawa zbożowa, jogurty itp. 5. W każdym z posiłków znajdują się warzywa surowe lub gotowane. 6. Urozmaicony jadłospis

Warunki rezygnacji z uczestnictwa

Uczestnik, który z ważnych przyczyn nie może wziąć udziału w formie HALiZ, jest uprawniony do:

- a) rezygnacja do dnia 31.12.2024r. - pełnego zwrotu wniesionej odpłatności
- b) rezygnacja po dniu 31.12.2024r. - zwrotu w wysokości 50 % odpłatności za uczestnika - o ile w dniu rezygnacji odpłatność ta była uregulowana w całości

Zwrot jest dokonywany na podstawie wniosku o zwrot niewykorzystanej odpłatności, skierowanego do Organizatora ze wskazaniem rachunku bankowego, na który ma być dokonany przelew. Jeśli odpłatność za udział w HALiZ została w całości lub części wniesiona przez pracodawcę rodzica/opiekuna uczestnika, zwrotu dokonuje się w pierwszej kolejności na rachunek pracodawcy, do wysokości jego wpłaty, zaś ew. pozostałą część zwrotu przekazuje się na rachunek wskazany we wniosku.

Sytuacje nadzwyczajne

1. ZHP oraz uczestnik nie są odpowiedzialni za naruszenie obowiązków będących konsekwencją zakwalifikowania danej osoby jako uczestnika wypoczynku organizowanego przez ZHP na podstawie przepisów oświatowych w sytuacji, w której taki stan rzeczy spowodowany jest działaniem „siły wyższej”.
2. Przez siłę wyższą rozumie się zdarzenia zewnętrzne, niezależne od ZHP oraz uczestnika, a także niemożliwe do przewidzenia, takie jak w szczególności: wojna, pożar, epidemia, powódź, blokady komunikacyjne, kataklizmy społeczne, itp., które zasadniczo utrudniają lub uniemożliwiają zrealizowanie celu obejmującego wypocznik organizowany przez ZHP dla uczestnika, a których nie można było przewidzieć ani im zapobiec lub przezwyciężyć poprzez działanie z zachowaniem należytej staranności.
3. O ile więc okoliczność rozumiana jako „siła wyższa” wystąpi, a dodatkowo ta okoliczność będzie zasadniczo utrudniać (lub uniemożliwiać) zrealizowanie celu obejmującego wypocznik organizowany przez ZHP dla uczestnika, istnieje obowiązek poinformowania o tym drugiej strony na piśmie. W takim wypadku:

- a. O ile działanie „siły wyższej” będzie zasadniczo utrudniać zrealizowanie celu obejmującego wypoczynek organizowany przez ZHP dla uczestnika, to wówczas strony uzgodnią wspólnie działania, jakie mogą być podjęte w celu usunięcia skutków działania „siły wyższej”, celem umożliwienia zorganizowania wypoczynku przez ZHP dla uczestnika;
 - b. O ile działanie „siły wyższej” uniemożliwi zrealizowanie celu obejmującego wypoczynek organizowany przez ZHP dla uczestnika, to w takim przypadku stosunek prawny łączący ZHP oraz uczestnika wygasa.
4. W przypadku, o którym mowa w pkt 3 lit. b, uczestnikowi nie przysługują względem ZHP jakiegokolwiek roszczenia odszkodowawcze będące skutkiem tego, że dany wypoczynek nie doszedł do skutku. W takim przypadku uczestnik, w związku z wcześniej dokonaną na rzecz ZHP wpłatą, może domagać się zwrotu kwoty faktycznie przez niego wpłaconej, przy czym kwota ta będzie pomniejszona o rzeczywiste koszty poniesione przez ZHP na poczet wypoczynku organizowanego dla uczestnika.
5. Uczestnik jednocześnie przyjmuje do wiadomości i akceptuje, że na dzień wygaśnięcia stosunku prawnego łączącego ZHP z uczestnikiem, w związku z wystąpieniem „siły wyższej”, może zaistnieć sytuacja, w której cała dokonana przez uczestnika wpłata została już wydatkowana na poczet organizowanego dla niego wypoczynku, a także sytuacja, w której ZHP wydatkował na poczet wypoczynku organizowanego dla uczestnika kwotę wyższą, niż przez niego wpłacona, a to z uwagi na zaległości uczestnika we wpłatach. W tym ostatnim przypadku, mimo wygaśnięcia stosunku prawnego łączącego ZHP z uczestnikiem, w związku z działaniem „siły wyższej”, obowiązkiem uczestnika jest uzupełnienie tych wpłat.
6. Uczestnik zwolniony jest z obowiązku płatności kwot, których wymagalność przypada po dniu wygaśnięcia stosunku prawnego łączącego ZHP z uczestnikiem, w związku z wystąpieniem „siły wyższej”.
7. W sytuacji, w której ZHP oraz uczestnik nie będą w stanie uzgodnić działań, o których mowa w pkt 3 lit. a, to także wówczas stosunek prawny łączący ZHP oraz uczestnika wygasa i zastosowanie znajdują pkt 4-6 powyżej.

Dodatkowe informacje

Podczas *Zimowiska* niepełnoletni uczestnicy mogą być zabierani z terenu *Zimowiska* wyłącznie przez swych rodziców/opiekunów prawnych. (Jeśli życzą sobie Państwo, by Państwa dziecko mogło być odebrane przez inne osoby (np. członków dalszej rodziny), niezbędne będzie złożenie takiej deklaracji w formie pisemnej w obecności przedstawiciela organizatora formy Harcerskiej Akcji Letniej i Zimowej.)

Informujemy, że w nagłych wypadkach będziemy podejmowali próby skontaktowania się z rodzicami lub opiekunami uczestników niepełnoletnich dostępnymi nam sposobami w oparciu o dane podane w karcie kwalifikacyjnej wraz z dodatkiem. Jeśli nie uda nam się nawiązać kontaktu, a sytuacja będzie tego wymagała, będziemy podejmowali wszelkie działania zmierzające do ochrony zdrowia i życia uczestnika.

- *Zimowisko jest przedsięwzięciem wspólnym i wszyscy członkowie drużyn i gromad są tak samo odpowiedzialni za jego powodzenie i dobrą atmosferę. W trakcie Zimowiska nie ma podziału na „korzystających z wypoczynku” i „organizujących wypoczynek”, choć oczywiście obowiązki instruktorów, wychowawców wypoczynku oraz personelu gospodarczego są większe. Podczas pobytu uczestników Zimowiska w „Termach Bania” w Białce Tatrzańskiej - będzie ratownik wodny i opieka medyczna. Organizator zapewnia cztery posiłki (śniadanie, obiad, podwieczorek, kolację). Uczestnicy są objęci ubezpieczeniem następstw nieszczęśliwych wypadków.*

- Uczestnicy Zimowiska- są zobowiązani uczestniczyć w załadunku sprzętu i bagaży przy transporcie na miejsce obozowania oraz przy załadunku do transportu powrotnego (do Jędrzejowa). Nieobecność musi być uzgodniona z komendantem Zimowiska lub drużynowym (Wychowawcą).
- Uczestnicy obozu - są podzieleni na zastępy, które są najmniejszymi jednostkami organizacyjnymi na Zimowisku. Zastęp jest zakwaterowany w jednym pokoju, większość zadań programowych, czynności organizacyjnych i porządkowych jest wykonywana zastępem. Zastępem dowodzi zastępowy - doświadczony rówieśnik lub nieco starszy uczestnik, którego zadaniem jest kierowanie zastępem i który jest uprawniony do wydawania członkom zastępu niezbędnych poleceń.
- Specyfika pracy harcerskiej polega na tym, że niejednokrotnie zastępy lub inne zespoły uczestników wykonują zadania na terenie Zimowiska (Domu Wypoczynkowego „Pod Taborem”), pod kierownictwem wyłącznie małoletniego zastępowego lub innego bardziej doświadczonego harcerza, bez bezpośredniego nadzoru osób dorosłych. Instruktorzy odpowiadają za bezpieczeństwo uczestników przez cały czas i organizują zajęcia z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa, ale znaczna część aktywności harcerskiej jest realizowana przez uczestników samodzielnie, bez bezpośredniej obecności instruktorów.
- Sposób użytkowania telefonów komórkowych zależy od rozwiązań przyjętych w konkretnej drużynie. Zasadniczo proponujemy, by dzieci nie zabierały telefonów komórkowych lub były one przekazane do depozytu instruktorowi - będą wówczas udostępniane w czasie np. ciszy poobiedniej. Ze względów wychowawczych niekorzystne jest, gdy dziecko z każdym najdrobniejszym kłopotem telefonuje do rodziców. Harcerstwo kształtuje samodzielność, która między innymi ma się przejawiać w rozwiązywaniu swoich problemów bez ciągłego wsparcia z zewnątrz. Telefon drużynowego bądź innego członka kadry będzie włączony w określonych godzinach. Numer telefonu będzie podany w osobnej informacji.
- Jeżeli uczestnik zażywa stale leki, należy przy wyjeździe przekazać je pielęgniarce lub instruktorowi w podpisany opakowaniu, wraz z pisemną informacją o sposobie dawkowania.
- Informujemy, że podczas trwania Zimowiska zainteresowanym uczestnikom postaramy się zapewnić możliwość uczestniczenia w praktykach religijnych kościoła rzymskokatolickiego, tj. w niedzielnych i świątecznych Mszach Świętych, organizowanych w miejscu Zimowiska, tj. w Niedzicy lub w formie on-line. Zastrzegamy jednak, że może dojść do sytuacji, w której warunki pogodowe uniemożliwią wyjście do kościoła.

Regulaminy obowiązujące podczas formy HALiZ

I. REGULAMIN UCZESTNIKA

1. Uczestnik obozu ma prawo:

- zgłaszania kadrze uwag o programie oraz organizacji zajęć, które będą w miarę możliwości uwzględniane,
- do udziału w zajęciach programowych organizowanych dla danej grupy wiekowej.

2. Każdy uczestnik Zimowiska ma obowiązek:

- bezwzględnego podporządkowania się obowiązującym podczas Zimowiska regulaminom uczestnika, kąpieli, transportu, poruszania się po drogach, służby oraz ochrony przeciwpożarowej.
- podporządkowania się instruktorom i wychowawcom,
- przestrzegania ustalonego rozkładu dnia, brania udziału w zajęciach, wyznaczonych służbach, życiu Zimowiska,

- szanowania i zabezpieczenia przed uszkodzeniem lub zniszczeniem sprzętu Organizatora i osobistego (Komenda Zimowiska nie bierze odpowiedzialności za uszkodzenia lub zniszczenie sprzętu elektronicznego należącego do uczestnika),
- utrzymania czystości i porządku na terenie miejsca zakwaterowania oraz w obiektach ogólnodostępnych,
- kulturalnego zachowania się w stosunku do wszystkich osób, zgodnego z Prawem i Przysięgą Harcerską.
- dostosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarnego

3. Uczestnikom Zimowiska zabrania się:

- posiadania i palenia papierosów,
- posiadania i picia napojów alkoholowych,
- posiadania i brania środków odurzających,
- posiadania materiałów pirotechnicznych, replik broni i innych przedmiotów zagrażających bezpieczeństwu uczestników,
- samowolnego oddalania się z terenu Zimowiska oraz od zespołu,
- samowolnego zbliżania się do zbiorników i cieków wodnych, samowolnej kąpieli w nich, kąpieli poza wyznaczonym kąpieliskiem bez nadzoru opiekuna z uprawnieniami wychowawcy lub instruktora,

4. Ustala się następujące kary za nieprzestrzeganie regulaminu:

- upomnienie uczestnika w obecności grupy,
- nagana z ostrzeżeniem,
- usunięcie z Zimowiska.

Naruszenie przez uczestnika regulaminu dotyczącego bezpieczeństwa - w szczególności zasad zbliżania się do wody, samowolnego oddalenia się od grupy, niepoinformowanie kadry o oddaleniu się z podobozu może skutkować usunięciem z Zimowiska.

5. Ustala się następujące nagrody za wyróżniającą postawę na Zimowisku:

- pochwała uczestnika w obecności grupy
- pochwała w rozkazie dziennym
- pochwała w rozkazie zamykającym Zimowisko

II. REGULAMIN PORUSZANIA SIĘ PO DROGACH I WYCIECZEK

1. W czasie wycieczki jej uczestnicy podporządkowują się rozkazom i zaleceniom prowadzącego - wyznaczonego przez Komendanta Zimowiska.

2. Uczestnicy idą zwartą grupą w szyku podanym przez prowadzącego, maksymalnie czwórkami, na przedzie grupy zawsze idzie prowadzący wycieczkę, następnie najmłodszy uczestnicy, którzy nadają tempo marszu pozostałym, kolumnę zamykają najstarsi uczestnicy wycieczki i jeden z instruktorów/wychowawców!

3. Kolumna porusza się według następujących zasad:

4. Zorganizowana grupa pieszych prowadzona przez kierownika.

5. Należy pamiętać, że kolumna pieszych składająca się z dzieci powyżej 10 roku życia porusza się prawą stroną jezdni. Liczba osób idących w kolumnie obok siebie nie może przekroczyć czterech osób (pod warunkiem, że kolumna nie zajmuje więcej niż połowy szerokości jezdni), zaleca

poruszanie się kolumną dwuosobową. Długość kolumny pieszych nie może przekraczać 50 metrów, a odstępy między kolumnami nie mogą być mniejsze niż 100 m.

6. Przy ograniczonej widoczności prowadzący kolumnę pieszych (poruszający się po lewej stronie kolumny - bliżej drogi) musi świecić latarką o barwie koloru białego w przód, natomiast ostatnia osoba będąca w kolumnie powinna świecić latarką o barwie koloru czerwonego do tyłu.

W przypadku, gdy długość kolumny pieszych przekracza 20 m, niezależnie od warunków pogodowych prowadzący i zamykający kolumnę pieszych zobowiązany jest mieć na sobie element odblaskowy. Osoby idące w kolumnie przy skrajnej stronie ulicy (lewa strona) muszą nieść dodatkowe latarki barwy koloru białego rozmieszczone w odległości między sobą nie większą niż 10 m.

W trakcie mgły poruszanie się kolumny pieszych jest ZABRONIONE.

W przypadku kolumny pieszych składającej się z dzieci w wieku do lat 10, poruszanie się kolumny odbywa się lewą stroną jezdni a tworzące je osoby obligatoryjnie poruszają się dwuosobowo. W przypadku w/w kolumny pieszych przy niedostatecznej widoczności na drodze poruszanie się kolumny jest zabronione.

7. W miastach należy poruszać się zwartą grupą po chodnikach lub innych szlakach przeznaczonych dla pieszych. Jezdnię przekraczamy jedynie w miejscach wyznaczonych lub przewidzianych przepisami.

8. Nie wolno:

- odłączać się od grupy bez zezwolenia prowadzącego,
- maszerować po jezdni kolumną pieszych do lat 10 w warunkach niedostatecznej widoczności,
- prowadzić po jezdni kolumny pieszych przez osobę w wieku poniżej 18 lat.

9. Podczas wycieczki lub rajdu jeden opiekun powinien przypadać na maksymalnie:

- 10 uczestników (turystyka kwalifikowana, np. górską),
- 15 uczestników przy innych formach, m. in. z wykorzystaniem publicznych środków komunikacji.

III. REGULAMIN PRZECIWPOŻAROWY

1. Za stan bezpieczeństwa pożarowego odpowiada komendant zgrupowania, kadra zgrupowania, kadra instruktorska oraz wszyscy uczestnicy Zimowiska.

2. Każdy harcerz ma obowiązek znać przyczyny powstawania pożarów, zasady zapobiegania im oraz sposoby zachowania się w przypadku pożaru. Każdy uczestnik, jeżeli zauważy/poczucie dym (pożar) lub przyczynę mogącą spowodować jego powstanie, natychmiast zawiadamia o tym instruktora.

3. W każdym podoboże musi znajdować się stanowisko z oznakowanym sprzętem przeciwpożarowym (łopaty, gaśnice, wiadra, siekiery).

4. Sygnałem alarmu przeciwpożarowego są cztery długie gwizdki i sygnał głosowy: „alarm pożarowy”.

5. W wypadku powstania pożaru należy zachować spokój, w razie konieczności ewakuować uczestników pod opieką kadry. Uczestnicy opuszczają pokoje i zbierają się na w wyznaczonym miejscu zbiórki.

6. Komenda zgrupowania bezzwłocznie zawiadamia o pożarze Straż Pożarną. Członkowie kadry i pełnoletni członkowie drużyny zgrupowania, niezajmujący się ewakuacją uczestników, mają obowiązek przystąpienia do gaszenia pożaru za pomocą posiadanego sprzętu.

7. Po przybyciu Straży Pożarnej na miejsce należy bezwzględnie podporządkować się rozkazom prowadzącego akcję i ściśle z nim współpracować. Po ukończeniu akcji sprzęt przeciwpożarowy, urządzenia i środki gaśnicze należy bezzwłocznie przygotować do następnego użycia.

8. Ustalenia porządkowe

a. Na Zimowiski zabrania się:

- rozpalania ognisk przez uczestników bez nadzoru kadry,
- rozpalania ognisk w odległości mniejszej niż 100 m od drzew, krzewów, urządzeń obozowych,
- chodzenia z otwartym ogniem po lesie i posługiwanie się nim (pochodnie, świece, lampy naftowe) w namiotach i innych pomieszczeniach zamkniętych. Wyjątkiem od tej zasady są lampy gazowe, używane w komendach podobozów,
- zaśmiecania lasu puszkami po konserwach, butelkami, szkłem, papierem itp.
- używania do rozpalania ognisk chemicznych środków łatwopalnych,
- przenoszenia, przechowywania i używania w pokojach materiałów łatwopalnych i żrących (np. świeczka, spirala na komary),
- instalowania urządzeń elektrycznych bez zgody komendanta Zimowiska,
- dokonywania napraw sieci urządzeń elektrycznych przez osoby nie upoważnione.

b. Ogniska harcerskie

- odległość ogniska od lasu, zabudowań, namiotów, stogów siana, stert drzewa itp. nie może być mniejsza niż 100 m. Na terenie zgrupowania ogniska wolno palić tylko w wyznaczonym miejscu,
- przy wyborze miejsca należy uwzględnić kierunek wiejącego wiatru oraz zwracać uwagę, aby iskry nie były wznoszone w kierunku zabudowań, stogów siana itp.
- miejsce na ognisko należy oczyścić z chrustu, ściółki itp. i wysypać je piaskiem,
- wyznaczyć jednego lub dwóch "strażników ognia", których zadaniem będzie stałe czuwanie nad ogniskiem,
- w pobliżu ogniska zgromadzić sprzęt do zasypania ognia,
- po zakończeniu ogniska należy zgasić ogień, popiół zaś przysypać ziemią lub zalać wodą.

c. Inne

- Komendant Zimowiska ma obowiązek przeprowadzenia przynajmniej raz - na początku każdego turnusu próbnego alarmu przeciwpożarowego,
- niniejsze zasady mogą być uzupełniane bieżącymi zarządzeniami Komendanta Zgrupowania w celu zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

IV. REGULAMIN SŁUŻBY

1. Służbę w zgrupowaniu pełnią wyznaczone przez Komendanta zgrupowania podobozy, które wyznaczają zastępy służbowe w składzie minimum sześćosobowym pod dowództwem instruktora służbowego (pełnoletniego instruktora lub wychowawcy kolonijnego). Okres służby trwa dwadzieścia cztery godziny i obejmuje:

- pomoc w kuchni,
- wartę dzienną,

- wartę nocną.
- 2. Służba zastępów wartowniczych zaczyna się o 7:00 rano i kończy o 7:00 rano dnia następnego (ewentualnie ze zmianami co 2 godziny).
- 3. Między okresami służby zastępu wartowniczego winna nastąpić minimum 24-godzinna przerwa na odpoczynek.

IV.1. REGULAMIN ZASTĘPU SŁUŻBOWEGO

1. Za właściwe pełnienie służby przez zastęp służbowy odpowiedzialny jest instruktor służbowy. Wyznacza się go spośród pełnoletnich instruktorów lub wychowawców kolonijnych.
2. Do obowiązków instruktora (zastępowego) należy:
 - pilnowanie porządku i czystości w obiekcie i na terenie kuchni - wydawanie zastępom służbowym i poszczególnym harcerzom poleceń w sprawie porządkowania zajmowanych pokoi, terenów, namiotów itp.,
 - sprawiedliwy i słuszny podział czynności zastępu służbowego między jego członków,
 - sporządzanie listy wart dziennych i nocnych i wywieszanie jej na tablicy rozkazów, w wartowni lub na tablicy ogłoszeń
 - w razie potrzeby wyznaczenie łącznika do służby w komendzie zgrupowania.
3. Do obowiązków zastępu służbowego należy:
 - pomoc w przygotowaniu i wydawaniu posiłków,
 - przygotowywanie opału do kuchni,
 - mycie naczyń kuchennych, porządkowanie i utrzymywanie w czystości kuchni i jej otoczenia,
 - pełnienie służby w ciągu dnia według zarządzeń instruktora służbowego,
 - porządkowanie i utrzymanie należytego stanu sanitarnego w miejscach użytkowanych przez cały obóz (np. toalety, kąpielisko, kuchnia), uzupełnianie w razie potrzeby zapasów środków czystości w w/w miejscach,
 - pełnienie służby wartowniczej.
4. Do obowiązków zuchowego zastępu służbowego należy:
 - przygotowanie przed kolacją tac z zestawami na stoły i zanieśenie ich na stoły na stołówce (co wchodzi w skład zestawu jest ustalane każdorazowo z kierownikiem kuchni),
 - sprzątnięcie tac z zestawami po ostatniej turze kolacji, odłożenie produktów na swoje miejsce,
 - zmycie stołów po ostatniej turze kolacji,
 - jeśli to konieczne, zmycie również ławek.

IV.2 REGULAMIN SŁUŻBY WARTOWNICZEJ

1. Służba wartownicza ma zapewnić wszystkim uczestnikom obozu spokój i bezpieczeństwo.
2. Pełnią ją harcerze z zastępu służbowego, wymienieni w wykazie wart zatwierdzonym przez komendanta podoboju wystawiającego zastęp służbowy. Wykaz jest wywieszony na tablicy ogłoszeń. W dzień wartownicy są umundurowani regulaminowo, z nakrytą głową, zaś w nocy pełnią służbę w mundurach.
 - Jednoosobowe warty dzienne, ze zmianami co dwie godziny, czuwają od 7:00 do 22:00.

- W godzinach od 22.00 do 24.00 wartę nocną pełni wyznaczona czwórka zuchów pod opieką jednego z członków kadry zuchowej, zadaniem ich jest patrolowanie terenu zgrupowania (bloku kuchennego, podobozów na terenie głównym oraz okolicy magazynów).
- Od 24.00 do 7.00 trwa warta nocna harcerzy z drużyny służbowej, w trzyosobowych zmianach, z których żadna nie może przekroczyć 2 godzin. Zmiana warty w obecności zastępowych obu zastępów służbowych, ew. instruktora służbowego, odbywa się o godzinie 07:00.
- Podczas zmiany warty warta schodząca przekazuje raport z warty, w formie ustnej bądź - w razie konieczności - pisemnej. Raport powinien być przedstawiony komendantowi zgrupowania najpóźniej do śniadania.

3. Do obowiązków wartowników należy:

- stała czujna obserwacja na wyznaczonym posterunku, dokonywanie obchodu po terenie wskazanym przez instruktora służbowego,
- poinformowanie kadry w razie naruszania przez uczestników porządku lub ciszy nocnej,
- niezwłoczne powiadomienie instruktora służbowego lub komendanta obozu o chęci wejścia na teren obozu osoby spoza obozu,
- niezwłoczne powiadomienie instruktora służbowego lub komendanta obozu o zauważeniu czegoś podejrzanego w pobliżu obozu, gdy zachodzi nagle konieczność zaalarmowania całego obozu (pożar, kradzież itp.),
- budzenie w ustalonym czasie kucharza, instruktora służbowego lub komendanta obozu i zastępu służbowego,
- opieka nad znajdującym się na wartowni sprzętem,
- obsługa łącznicy telefonicznej (ewentualnie),
- prowadzenie zeszytu wejść/wyjść przez bramę główną zgrupowania.

V. REGULAMIN SANITARNY OBOZU/ZIMOWISKA

1. Za porządek i czystość na terenie obozu/zimowiska odpowiada komendant, który ustala zakres odpowiedzialności dla kadry wychowawczej i personelu gospodarczego.
2. Kadra obozu/zimowiska obowiązana jest do prowadzenia pracy zdrowotno-wychowawczej z uczestnikami, w tym również w zakresie porządku, czystości i higieny.
3. Prace porządkowe wykonują zastępy służbowe, nadzorowane przez instruktora służbowego. Instruktor służbowy ustala zadania dla zastępów służbowych w porozumieniu z komendą obozu/zimowiska, pielęgniarką, kwatermistrzem.
4. Komendant dokonuje codziennie przeglądu czystości na terenie obozu/zimowiska.
5. Za czystość w namiotach/pokojach odpowiadają ich mieszkańcy, zobowiązani do codziennego, starannego ślania łóżek, trzepania koców, do utrzymywania ładu na półkach i w plecakach.
6. Za stan sanitarny zespołu służby zdrowia odpowiada personel medyczny. Za bieżący stan sanitarny części żywieniowej odpowiada kwatermistrz lub inna osoba zgodnie z zakresem odpowiedzialności ustalonym przez komendanta obozu/zimowiska, przy czym personel medyczny prowadzi stały nadzór nad utrzymaniem standardów części żywieniowej.
7. Personel medyczny nadzoruje od strony merytorycznej całość obozu/zimowiska w zakresie zasad higieny, w tym również pod kątem wartości odżywczych i zdrowotnych serwowanych posiłków, przedstawiając Komendantowi wnioski i zalecenia do wykonania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.

8. Za czystość umywalni i latryn (łazienek i toalet) odpowiadają wszyscy uczestnicy obozu/zimowiska, w szczególności osoba odpowiedzialna wyznaczona przez komendanta (obożny, instruktor służbowy, zastępowy zastępu służbowego itp.)

9. Uczestnicy mają zapewniony dostęp do miejsc w których mogą myć ręce mydłem i wodą.

V.1. REGULAMIN PERSONELU KUCHENNEGO I ZASTĘPU SŁUŻBOWEGO

1. Personel kuchenny i zastęp służbowy zobowiązany jest do przestrzegania następujących zasad:

a. służbę w kuchni pełnią tylko osoby zdrowe (personel kuchenny musi posiadać aktualne zaświadczenie do celów sanitarno-epidemiologicznych),

b. z pracy w zastępie służbowym wyklucza się chorych na biegunkę, zakatarzonych, z ropniami i skaleczeniami na rękach itp.,

c. instruktor służbowy lub inna osoba odpowiedzialna, wyznaczona przez komendanta obozu jest obowiązana poinstruować członków zastępu służbowego o podstawowych zasadach sanitarnych i zasadach bezpieczeństwa przy pracach wykonywanych w ramach służby kuchennej.

VI. REGULAMIN TRANSPORTU

1. Zalecane jest, by za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych osoby z chorobą lokomocyjną na pół godziny przed skorzystaniem ze środka transportu zażyły Aviomarin. W przypadku podróży autokarem osoby z chorobą lokomocyjną siadają z przodu;

2. Z drzwi autokaru i z pociągu uczestnicy wysiadają pojedynczo na lewą stronę, najpierw osoby znajdujące się bliżej wyjścia, potem siedzący dalej, po wyjściu należy odsunąć się od drzwi, aby nie utrudniać wysiadania innym;

3. Podczas wsiadania do autokaru zajmuje się miejsca od końca;

4. W środkach transportu publicznego wszyscy uczestnicy wsiadają i wysiadają jednymi, wskazanymi przez kadrę drzwiami i są liczeni przez osobę z kadry odpowiedzialną za przejazd;

5. Podczas podróży pociągiem wszyscy uczestnicy znajdują się w przedziale wyznaczonym przez osobę z kadry odpowiedzialną za przejazd;

6. W razie konieczności skorzystania z toalety należy niezwłocznie powiadomić o tym kadrę;

7. Podczas podróży uczestnicy bezwzględnie podporządkowują się poleceniom kadry.

8. Osoby odprowadzające dzieci nie mogą wchodzić do środka transportu przeznaczonego do przewozu uczestników.

VII. REGULAMIN KĄPIELI

1. Kąpiel indywidualna jest surowo zabroniona.

2. Kąpiel może odbywać się tylko w wyznaczonym miejscu w grupach po 10 osób, pod opieką ratowników oraz komendanta obozu/zimowiska lub wychowawców.
3. Kąpiel rozpoczyna się i kończy na sygnał podany przez prowadzącego kąpiel: krótki gwizdek na rozpoczęcie kąpieli (1 s), długi gwizdek na jej zakończenie (4s). Dwa krótkie gwizdki oznaczają „uwaga” i są sygnałem dla kąpiących się do natychmiastowego zatrzymania się w miejscu i wysłuchania poleceń ratownika. Na ustalony sygnał alarmowy (trzy krótkie gwizdki) kąpiel zostaje natychmiast przerwana a kąpiący się zbierają się na brzegu. Przed wejściem do wody i wyjściem z niej ratownik odlicza obecnych.
4. Nie wolno wypływać poza teren oznakowany, skakać do wody z pomostów, kamieni itp.
5. W czasie kąpieli nie wolno wznosić okrzyków i wywoływać zbędnych alarmów.
6. Osoby pozostające na brzegu cały czas powinny obserwować kąpiących się.
7. Nauka pływania odbywa się w innym czasie niż kąpiel.
8. Regulamin kąpieli musi być umieszczony w widocznym miejscu przy kąpielisku lub miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.
9. Każdy naruszający postanowienia regulaminu kąpieli może zostać dyscyplinarnie wydalony z obozu/zimowiska.
10. W przypadku korzystania z kąpielisk ogólnodostępnych poza terenem obozu/zimowiska, jego komendant ma obowiązek zapoznać uczestników z regulaminem danego obiektu oraz uzgodnić z jego kierownictwem zasady bezpiecznego korzystania z kąpieliska.

VIII. REGULAMIN KĄPIELISKA/MIEJSCA OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANEGO DO KĄPIELI

Kąpielisko/Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli zorganizowane jest dla dzieci i młodzieży wypoczywającej na obozie/zimowisku...

1. Kąpiel dozwolona jest tylko w obecności ratowników.
2. Kąpiel odbywa się grupowo według ustalonego rozkładu zajęć.
3. Grupa kąpiąca się nie może liczyć więcej niż 10 uczestników na jedną osobę prowadzącą zajęcia.
4. Zajęcia na kąpielisku mogą odbywać się tylko w obecności instruktorów lub wychowawców i ratowników.
5. Osoby naruszające przepisy regulaminu będą usuwane z terenu kąpieliska/miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.
6. Wszystkie osoby znajdujące się na terenie kąpieliska/ miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli są obowiązane podporządkować się nakazom ratowników.

VIII. REGULAMIN WYCIECZEK GÓRSKICH

1. Planując trasę kadra uwzględnia normy wynikające z przesłanek fizjologicznych dotyczących dystansu, czasu marszu i możliwości obciążenia uczestników wycieczki.
2. Uczestnicy wycieczki posiadają ubiór (szczególnie buty) odpowiedni do miejsca i warunków atmosferycznych. Ekwipunek uwzględnia możliwą zmianę pogody.
3. Przed każdym wyjściem komendant lub członek kadry przez niego wyznaczony, zgłasza w bazie planowaną trasę wędrówki i godzinę powrotu.
4. Na terenach powyżej 1000 m n.p.m. i na terenie parków narodowych wycieczkę prowadzi przewodnik górski.

5. W czasie trwania wycieczki wszyscy uczestnicy podporządkowują się rozkazom i poleceniom prowadzącego.
6. Wycieczka porusza się według ustalonego porządku:
 - a. Przewodnik/pelnoletni prowadzący wycieczkę idzie pierwszy, nikt nie może go wyprzedzać, on dyktuje tempo marszu,
 - b. uczestnicy idą „gęsiego” w odstępach od 1,5 do 2 m lub gdy teren na to pozwala, w luźnym szyku po kilka osób koło siebie,
 - c. grupę zamyka opiekun grupy, za tą osobą nikt nie może pozostawać,
 - d. grupa nie powinna rozciągać się na długiej przestrzeni.
7. Należy poruszać się po znakowanych szlakach turystycznych (na terenie parków narodowych lub krajobrazowych - wyłącznie) lub wyznaczonych ścieżkach.
8. Na zboczach stromych, oślizłych, najsprawniejsi turyści znajdują się na początku i na końcu grupy, pomagając mniej sprawnym.
9. Przy schodzeniu w dół po stromych zboczach i w terenie skalnym należy zwracać uwagę na każdorazowe ustawienie stopy. Nigdy nie zbiegamy w dół.
10. Na trasie odpoczywamy co godzinę, czas trwania odpoczynku wynosi 10-15 minut (zdejmujemy plecaki, można usiąść, ale nie bezpośrednio na ziemi lub na gładkich). Główny odpoczynek może trwać od 1,5 do 2 godziny i powinien być połączony z posiłkiem.
11. W sytuacjach trudnych nie wzniesamy paniki, rygorystycznie podporządkowujemy się poleceniom prowadzącego wycieczkę:
 - a. mgła - w razie zgubienia szlaku turystycznego cofamy się całą grupą do ostatniego znaku,
 - b. burza - całą grupą schodzimy poniżej grani i przeczekujemy burzę (uczestnicy pozbywają się metalowych przedmiotów, okrywają się pelerynami i w pozycji kucznej przeczekują burzę),
 - c. załamanie pogody (silne ochłodzenie, grad, opady śniegu z deszczem) - schodzimy całą grupą do najbliższego schroniska lub osiedla albo docieramy do planowanego celu, najbliższą, najłatwiejszą drogą,
 - d. lęk przestrzeni - pomagają oddelegowani doświadczeni uczestnicy w pokonaniu niebezpiecznego odcinka - nie dopuszczamy do paniki.